

UITTREKSEL UIT DE NOTULEN VAN DE RAAD VOOR MAATSCHAPPELIJK WELZIJN

Aanwezig:

Stijn Raeymaekers, Burgemeester-voorzitter

Stefanie Vrins, Sander Ooms, Maurice Helsen, Schepenen

Machteld Ledegen, Jan Van Dyck, Freddy Kerkhofs, Hugo Cambré, Wim Van Thielen, Sophie Gabriëls, Kathleen Eykens, Chantal Helsen, Paul Verstrepen, Ann Willems, Hilde Heylen, Maarten Aerts, Steven Meurs, Paulien Heylen, Raadsleden

Liesbeth Lambaerts, Algemeen directeur

Verontschuldigd:

Willy Torfs, Vierde schepen

Zitting van:	28 maart 2022
--------------	---------------

Agendapunt: Goedkeuring behoud afschaffing onderhoudsplicht en nieuw reglement tussenkomst woonzorgcentrum

De Raad voor Maatschappelijk Welzijn,

Aanleiding

De beslissing van de Raad voor Maatschappelijk Welzijn van 25 januari 2021 om af te zien van het verhalen van de maatschappelijke dienstverlening verleend aan personen die ten laste zijn genomen in instellingen, op de onderhoudsplichtigen.

De vraag van de Raad voor Maatschappelijk Welzijn om deze beslissing na de periode van 1 jaar te evalueren.

De opmaak van een reglement waarin de tussenkomst voor bewoners van een woonzorgcentrum bepaald wordt en de vraag van de sociale dienst om in desbetreffend geval, volgens opgesteld reglement te handelen.

Regelgeving

Decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur;

Wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste nemen van steun verleend door de OCMW's;

Organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de OCMW's, in het bijzonder artikel 98 en artikel 100 bis; Artikel 203 en 207 van het Burgerlijk Wetboek over onderhoudsplicht van kinderen ten aanzien van hun ouders en grootouders.

Feiten, context en argumentatie

Sinds 25 januari 2021 werd beslist om af te zien van het verhalen van de maatschappelijke dienstverlening verleend aan personen die ten laste zijn genomen in instellingen, op de onderhoudsplichtigen. Deze beslissing kwam tot stand op basis van de volgende 3 argumenten:

- de beperkte financiële impact;
- het feit dat de kosten de baten niet waard zijn (de inspanningen van de sociale dienst zijn te groot in verhouding tot de bedragen die kunnen teruggevorderd worden);
- de familiale conflicten die vaak veroorzaakt worden bij het opstarten van de wettelijke terugvorderingsprocedure.

De evaluatie na de periode van 1 jaar bevestigt bovenstaande argumenten. In het jaar 2020 was er een bedrag van 7313,30 euro ten laste van het OCMW, 3474,41 ten laste van de gelegde hypotheke en werd er 916,07 teruggevorderd van de onderhoudsplichtigen. In het jaar 2021 was er een bedrag van 9878,61 ten laste van het OCMW, 3826,46 ten laste van de gelegde hypotheke en werd er geen onderhoudsplicht onderzocht.

Ten opzichte van het jaar 2020, diende het OCMW in 2021 2565,31 euro meer te betalen. Dit kan als volgt verklaard worden:

- In 2021 waren er 2 dossiers meer dan in 2020: 1 nieuw dossier + 1 dossier werd in 2020 op non-actief gezet omwille van een lopende rechtzaak. In 2021 was hierover een uitspraak waardoor er in 2021 een afrekening gebeurde over de jaren 2020 en 2021.

- In dossiers waar een bewindvoerder werd aangesteld, liggen de kosten hoger doordat een beheersvergoeding wordt doorgerekend. Dit is ook van toepassing voor de 2 extra dossiers in 2021.

Moest de onderhoudsplicht berekend zijn voor 2021, zou er voor 3 van de 4 reeds lopende dossiers vermoedelijk opnieuw geen onderhoudsplicht zijn. In het nieuw opgestarte dossier werd de onderhoudsplicht niet onderzocht. Concreet diende het OCMW voor dat dossier 493 euro bij te betalen voor 2021. Dit is dan ook het maximumbedrag dat zou kunnen teruggevorderd worden, moest de onderhoudsplicht onderzocht zijn geweest en blijken dat beide kinderen onderhoudsplichtig waren. Indien slechts 1 kind onderhoudsplichtig zou geweest zijn, beperkt de terugvordering zich tot de helft namelijk 246,5 euro. De vaststelling dat de baten de kosten niet waard zijn, blijft dan ook behouden.

De sociale dienst maakte een reglement op waarin de tussenkomst voor bewoners van een woonzorgcentrum bepaald wordt. In dit reglement werd mede opgenomen dat het OCMW uitzonderlijk toch de maatschappelijke dienstverlening op de onderhoudsplichtigen kan verhalen, wanneer het patrimonium van de persoon die deze hulp geniet opzettelijk in aanzienlijke mate is verminderd tijdens de laatste 5 jaar vóór de aanvang van de maatschappelijke hulp of tijdens de maatschappelijke hulp.

Financieel

Beperkte budgettaire impact.

Besluit

Goedgekeurd met eenparigheid van stemmen.

Artikel 1. De Raad voor Maatschappelijk Welzijn bekrachtigt de beslissing van 25 januari 2021 en ziet in het algemeen af van het verhalen van de maatschappelijke dienstverlening verleend aan personen die ten laste zijn genomen in instellingen, op de onderhoudsplichtigen.

Artikel 2. De Raad voor Maatschappelijk welzijn keurt onderstaand reglement tot tussenkomst voor bewoners van een woonzorgcentrum goed.

Aanvraag

Wanneer een bewoner van een WZC te weinig financiële middelen heeft om de kosten van het WZC te betalen, kan er een vraag tot tussenkomst van het OCMW gesteld worden. De vraag tot tussenkomst kan gesteld worden door de cliënt zelf, door de familie, mantelzorger of contactpersoon van de cliënt, door een bewindvoerder of door het WZC. De vraag kan gesteld worden wanneer de cliënt nog niet is opgenomen in het WZC of wanneer de cliënt al wel in het WZC verblijft.

De officiële aanvraag tot tussenkomst gebeurt schriftelijk. De aanvrager ondertekent het document 'Registratieformulier' en 'OntvangstbewijsMD' zodat de aanvraag officieel in het steunregister bij het OCMW kan worden ingeschreven. De datum van ondertekening is de datum van aanvraag tot tussenkomst.

De aanvrager ondertekent ook het document 'Machtiging tot het verrichten van een financieel onderzoek' (zie bijlage 1). Hierbij geeft de cliënt de toestemming om inlichtingen op te vragen over de verklaringen bij instellingen van de sociale zekerheid (mutualiteit, vakbonden ...), bij openbare besturen (Mechanografische Dienst van de Administratie der Directe Belastingen, Ontvanger der Registratie en Domeinen ...) en via de Kruispuntbank Sociale Zekerheid (KSZ). De cliënt geeft hierbij ook de toestemming om gegevens op te vragen bij financiële instellingen (banken, verzekeringen) en informatie te delen met het WZC, de Zorgkas, de mutualiteit ... Deze inlichtingen zijn noodzakelijk om een sociaal en financieel onderzoek te kunnen voeren.

De maatschappelijk werker overloopt samen met de aanvrager of contactpersoon het document 'Documenten te bezorgen bij de aanvraag tot financiële tussenkomst in de verblijfskosten van een woonzorgcentrum' (zie bijlage 2). Beide partijen ondertekenen dit document. Zo weet de aanvrager welke documenten er bezorgd moeten worden om een grondig onderzoek te kunnen voeren. De opgevraagde gegevens betreffen informatie over inkomsten, sociale rechten, roerende goederen, onroerende goederen, uitgaven, schulden. Er worden (bij voorkeur online) rekeninguittreksels van alle zichtrekeningen van het laatste jaar gevraagd en van de spaarrekeningen van de laatste 5 jaar. Bij voorkeur worden de documenten ondertekend door de cliënt zelf. Indien dit niet mogelijk is omdat de cliënt niet in staat is om te handtekenen om medische redenen, wordt er een medisch attest gevraagd aan de huisarts met de melding dat de cliënt niet zelf kan handtekenen wegens medische redenen. Indien er een voorlopig bewindvoerder is aangesteld, mag de bewindvoerder de documenten ondertekenen in plaats van de cliënt.

In plaats van een aanvraag tot tussenkomst, kan er ook een bevoegdheidsverklaring worden gevraagd door het WZC. Wanneer het OCMW een bevoegdheidsverklaring aflevert, geeft het formeel aan bevoegd te zijn voor de cliënt. Deze verklaring baseert zich enkel op de inschrijving in het bevolkingsregister, het vreemdelingenregister of het wachtregister op het moment van opname in het woonzorgcentrum. Er volgt geen verder sociaal of financieel onderzoek naar de situatie van de cliënt. Derhalve kan een bevoegdheidsverklaring niet gelijkgesteld worden met een betalingsverbintenis. De cliënt stelt zijn hulpvraag tot tussenkomst aan het OCMW op het moment dat zijn/haar financiële situatie wijzigt.

Er kan ook een vraag tot borgstelling gesteld worden. Dit betekent dat het OCMW borg staat voor de betaling van de facturen van een verblijf in een erkend WZC op het moment dat de eigen middelen van een cliënt duidelijk onvoldoende blijken om zijn/haar verblijf in het woonzorgcentrum te bekostigen. OCMW Herenthout levert principieel geen borgstellingen af aan cliënten voor het geval wanneer er een tekort zou optreden. In voorkomende gevallen verklaart het OCMW zich enkel bevoegd binnen de 5 dagen, en meldt dat een eventuele tussenkomst mogelijk is na sociaal en financieel onderzoek.

Bevoegd OCMW

De maatschappelijk werker zal onderzoeken of OCMW Herenthout bevoegd is om de aanvraag tot tussenkomst te behandelen.

Het bevoegd OCMW is het OCMW van de plaats waar de aanvrager was ingeschreven in het register voor zijn hoofdverblijfplaats op het ogenblik van zijn opname in de instelling. Dit is de toepassing van artikel 2, §1, van de wet van 2 april 1965.

Dit OCMW is bevoegd gedurende het verblijf in de instelling, ook als de betrokkene zijn inschrijving verliest of verandert van inschrijving. Dus in het geval de cliënt later zou verhuizen naar een ander WZC in een andere gemeente, blijft OCMW Herenthout bevoegd.

Sociaal - financieel onderzoek

Na ontvangst van de gevraagde gegevens zal de maatschappelijk werker overgaan tot een grondig sociaal en financieel onderzoek aangaande de situatie van de aanvrager. De bevindingen van dit onderzoek worden door de maatschappelijk werker genoteerd in een verslag voor het bijzonder comité voor de sociale dienst.

Het doel van het sociaal onderzoek is het verkrijgen van een overzicht op de sociale en familiale situatie van de cliënt: het is noodzakelijk te kunnen vaststellen of er een behoefte tot definitieve opname in een woonzorgcentrum aanwezig is.

In principe wordt er enkel een tussenkomst verleend bij een definitieve opname in een WZC en dus niet voor een kortverblijf. Hier kan wel een uitzondering worden gemaakt in het geval de definitieve opname aansluit op het kortverblijf en het kortverblijf dringend medisch noodzakelijk was.

Het doel van het financieel onderzoek is het in kaart brengen van de financiële situatie van de cliënt. Door ondertekening van het document 'Machtiging tot het verrichten van een financieel onderzoek' geeft de cliënt hierbij de toestemming.

Het OCMW is in de mogelijkheid om een bankenonderzoek uit te voeren door zelf contact op te nemen met de betrokken financiële instellingen om rekeningstanden op te vragen. Dit gebeurt enkel wanneer de cliënt niet vrijwillig rekeningafschriften bezorgt aan de maatschappelijk werker of wanneer er onregelmatigheden worden vastgesteld in de informatie die men bezorgt.

Bij verschaffing van foutieve inlichtingen kan het OCMW de tussenkomst WZC-kosten terugvorderen (art. 98 § 1 organieke OCMW wet).

De maatschappelijk werker doet een rechtenonderzoek, namelijk onderzoekt of alle inkomsten werden aangevraagd waar de aanvrager recht op kan hebben. Waar nodig kan de maatschappelijk werker extra aanvragen of herzieningen opstarten. Op deze manier worden de inkomsten van de aanvrager geoptimaliseerd. Het kan gaan over IGO (inkomensgarantie voor ouderen), ZBO (zorgbudget voor ouderen met een zorgnood), verhoogde tegemoetkoming bij de mutualiteit of andere voordelen.

Het OCMW vraagt de patrimoniale informatie (onroerende en roerende goederen in bezit van een persoon en/of goederen die in de loop van de voorafgaande jaren werden afgestaan) die nodig is met het oog op een controle van gegevens in het kader van het verkrijgen van een tegemoetkoming online op bij de dienst Data Delivery van de Administratie Informatieverzameling en -uitwisseling (FOD Financiën - Algemene Administratie van de Patrimoniumdocumentatie). Het gaat hiervoor 10 jaar terug in de tijd. Het OCMW onderzoekt de financiële situatie van de cliënt in de periode van 10 jaar voorafgaand aan de aanvraag. Dit gebeurt enkel in het kader van een aantoonbare vermindering van het vermogen van de cliënt. Indien er vrijwillige verarming wordt vastgesteld, geldt een aparte procedure.

Het officiële adres van de bejaarde wordt altijd op het adres van het woonzorgcentrum gezet. In dossiers met een thuisblijvende partner is deze inschrijving belangrijk omdat dit een feitelijke scheiding tot gevolg heeft. Pas na deze scheiding worden de pensioenen gesplitst en kunnen de inkomsten geoptimaliseerd worden. Wanneer de cliënt in het woonzorgcentrum verblijft en zijn/haar partner nog thuis verblijft, zal het OCMW hiermee rekening houden in het kader van de inkomsten. Aan de thuiswonende partner zal een inkomen overeenkomstig de betrokken leeflooncategorie gewaarborgd worden.

Onderzoek onderhoudsplicht

Op 25 januari 2021 besliste de Raad voor Maatschappelijk Welzijn om de algemene onderhoudsplicht in het kader van de dossiers tussenkomsten WZC af te schaffen voor Herenthout. Dit wil zeggen dat er in principe geen onderzoek naar de onderhoudsplicht gebeurt bij de onderhoudsplichtigen (echtgenoot, kinderen en schoonkinderen) om te bekijken of het OCMW een deel van de verleende tussenkomst kan terugvorderen bij de onderhoudsplichtigen. In het geval van vrijwillige verarming, kan hierop een uitzondering worden gemaakt.

Vrijwillige verarming

Indien blijkt dat zonder enige aanvaardbare uitleg het patrimonium van de aanvrager gedurende de laatste tien jaar voor de aanvang van de dienstverlening in belangrijke mate is verminderd, gaat dit verder onderzocht worden door de maatschappelijk werker.

We bekijken deze dossiers individueel, afhankelijk van situatie tot situatie, rekening houdende met de goedgekeurde procedure rond het thema 'vrijwillige verarming' (zie bijlage 3).

Beslissing Bijzonder Comité voor de sociale dienst

De maatschappelijk werker noteert alle bevindingen van het sociaal en financieel onderzoek in een sociaal verslag. Het bijzonder comité voor de sociale dienst zal op basis van de vaststellingen uit het sociaal financieel onderzoek de aanvraag beoordelen.

De aanvrager en de eventuele partner en eventueel de bewindvoerder of wettelijk vertegenwoordiger wordt schriftelijk via een aangetekende brief op de hoogte gebracht van de beslissing. Het OCMW komt slechts tussen na uitputting van de spaargelden en de inkomsten van de aanvrager.

Indien de bejaarde beschikt over voldoende eigen middelen betaalt hij/zij de opnamekosten zelf.

Indien er beslist wordt een tussenkomst te verlenen, wordt het reglement bezorgd aan de cliënt of de contactpersoon, de eventuele partner, het WZC en eventueel aan de bewindvoerder.

Om terugbetaling van de gemaakte verblijfskosten te waarborgen, kan het OCMW een hypothecaire inschrijving nemen op de bestaande onroerende goederen van betrokkene (art.101 organieke OCMW wet).

Een beslissing tot tussenkomst wordt jaarlijks herbekeken en voorgelegd aan het bijzonder comité voor de sociale dienst. Wanneer er in de loop van de beslissing nieuwe elementen aan het licht komen, is het mogelijk dat een beslissing tot tussenkomst vroegtijdig herbekeken en eventueel beëindigd wordt.

Over welke kosten gaat het?

Indien er een tussenkomst wordt verleend, is het OCMW wettelijk verplicht om de geplaatste bejaarde zakgeld toe te kennen om hem in staat te stellen 'deel te nemen aan het maatschappelijk leven'. Het bedrag van het zakgeld is bepaald via wettelijke barema's: http://www.ocmw-info-cpas.be/fiche_FV_nl/largent_de_pochepour_les_residants_en_maison_de_repos

De maatschappelijk werker houdt deze wettelijke bedragen in het oog en past de bijbehorende documenten en berekeningen aan en communiceert hierover met het WZC. (Zie ook KB 25/4/2004.)

Wanneer de cliënt geen volledige maand is opgenomen in het woonzorgcentrum, zal het zakgeld verrekend worden volgens het daadwerkelijk aantal dagen van opname in het centrum. De berekening gebeurt dan als volgt: het gewaarborgd zakgeld x aantal verblijfsdagen in het woonzorgcentrum en deze uitkomst delen door het aantal dagen van de betrokken maand.

Wanneer de cliënt tijdens het verblijf in een woonzorgcentrum opgenomen wordt in een ziekenhuis, blijft het zakgeld verder toegekend.

Volgende zaken mogen *gefactureerd* worden door het woonzorgcentrum, bij voorlegging van de factuur en hoeven dus niet van het zakgeld betaald te worden:

- De ligdagprijs van het WZC: in deze ligdagprijs zijn steeds alle zaken inbegrepen zoals vermeld in het 'Ministerieel besluit van 14 februari 2007' tot bepaling van de samenstelling van de dagprijs. De richtprijs is de ligdagprijs van een kamer in WZC Boeyendaalhof in Herenthout. Deze bedraagt momenteel maximum 67,34 euro per dag. Indien de ligdagprijs veel hoger zou zijn, wordt dit voorgelegd aan het bijzonder comité voor de sociale dienst. Zij beslissen per individueel dossier of hiervoor een tussenkomst kan worden verleend of dat er aan de cliënt wordt gevraagd een goedkopere kamer of een goedkoper WZC te kiezen.
- Het zakgeld: momenteel bedraagt dit 102,96 euro per maand. De bedragen worden regelmatig aangepast; <https://www.mi-is.be/nl/tools-ocmw/bedragen>
- Kosten aansluiting TV en telefoon op de kamer
- Huur TV
- Medische kosten
- Huur ijskast op de kamer
- Kosten van dokters, specialisten, kinesisten
- Geneesmiddelen op doktersvoorschrift
- Labokosten
- Kosten van kapper (max. 1 per maand)
- Kosten van pedicure (max. 1 per maand)

- Kosten voor persoonlijke was (indien niet mogelijk door familie)

Volgende kosten worden ook ten laste genomen door het OCMW

- Kosten van een hospitalisatieverzekering indien deze verzekering al was afgesloten bij de aanvang van de tussenkomst
- Kosten van hospitalisatie in een meerpersoonskamer na aftrek van de tussenkomst hierin door mutualiteit en/of persoonlijke hospitalisatieverzekering en ambulante kosten
- Kosten van ziekenvervoer na aftrek van de tussenkomst hierin door de mutualiteit en/of persoonlijke hospitalisatieverzekering
- Mutualiteitsbijdrage
- Zorgpremie voor de Vlaamse Sociale Bescherming
- Personenbelasting
- Kosten voor een nieuwe identiteitskaart en pasfoto's (indien geen meer in bezit)
- Vergoeding en onkosten van de bewindvoerder
- Uitzonderlijke medische kosten waarvan de aankoop of herstelling een bedrag van 200 euro (inclusief BTW) niet overschrijden (bv tandprothese, bril, hoorapparaat)

Voor alle andere kosten dient het bijzonder comité voor de sociale dienst steeds vooraf een bijkomende beslissing te nemen.

Kosten en schulden van voor de aanvraag worden in principe niet ten laste genomen, tenzij het bijzonder comité voor de sociale dienst hierover anders beslist.

Kosten voor een overlijdensverzekering worden niet ten laste genomen. In principe betalen de erfgenamen de begrafeniskosten. Een tussenkomst in de kosten van het WZC impliceert niet dat het OCMW de begrafeniskosten betaalt. De familie kan ervoor kiezen om de uitvaartverzekering verder te betalen of de cliënt kan dit betalen van het zakgeld. Indien er een overlijdensverzekering is, kan er geen tussenkomst in de begrafeniskosten worden verleend. Een tussenkomst in de begrafeniskosten door het OCMW kan enkel onder bepaalde voorwaarden. Hiervoor moet een aparte aanvraag gebeuren en bestaat een aparte procedure.

Volgende zaken dient de bejaarde met het zakgeld te betalen:

- Kleine aankopen om het leven aangenaam te maken en voor ontspanning
- Abonnement en gesprekskosten van vaste telefoon, GSM en internet
- Kosten kapper en pedicure indien meer dan 1x per maand
- Kosten voor uitstappen
- Persoonlijke aankoop van voeding, tabak, tijdschriften, kleding, verzorgings- en cosmeticaproducten (ook van de apotheek)
- Uitgaven cafetaria

Het OCMW mag wettelijk geen verantwoording vragen van de besteding van het zakgeld. Het advies wordt gegeven aan de cliënt of familie om van het zakgeld te sparen voor de aankoop van kleding.

Beheer van inkomsten

Cliënten die een beslissing tot tussenkomst vanuit het OCMW toegekend krijgen, geven het beheer van hun inkomsten over aan het OCMW. Er wordt een Systeem I-rekening bij Belfius geopend op naam van de cliënt waarop het OCMW een volmacht heeft. De betalingen van de facturen voor het verblijf in het WZC zullen gebeuren vanuit deze rekening. De maatschappelijk werker regelt dat alle inkomsten op deze rekening zullen worden gestort. De cliënt geeft hiervoor schriftelijk de toestemming. Er wordt gevraagd alle oude rekeningen af te sluiten van zodra alle inkomsten op de Systeem I-rekening worden gestort.

De facturen van het WZC worden gestuurd naar OCMW Herenthout, Bouwelse Steenweg 52, 2270 Herenthout of via mail naar facturatieocmw@herenthout.be en de bevoegde maatschappelijk werker, samen met de nodige verantwoordingsstukken.

Wanneer de cliënt een wettelijke vertegenwoordiger of een bewindvoerder heeft, zal deze het beheer van de inkomsten verderzetten en is deze verantwoordelijk voor een degelijk beheer. Wanneer de inkomsten van de cliënt ontoereikend zijn om de kosten te betalen en er dus een tekort wordt vastgesteld, maakt het OCMW dit tekort over aan de bewindvoerder na het ontvangen van de nodige bewijsstukken, namelijk de nodige verantwoordingsstukken van de gemaakte kosten en uittreksels van de beheersrekening. Bij voorkeur gebeurt de communicatie hierover via mail naar facturatieocmw@herenthout.be en de bevoegde maatschappelijk werker.

Einde van de tussenkomst

De tussenkomst van het OCMW eindigt automatisch bij overlijden van de cliënt. Het is de bedoeling dat het WZC en de familie zo snel mogelijk het overlijden melden aan de maatschappelijk werker.

Wanneer de cliënt voldoende eigen middelen bekomt of wanneer er een einde komt aan de opname, wordt de tussenkomst ook stopgezet.

Er wordt door de maatschappelijk werker een sociaal verslag opgemaakt voor het bijzonder comité voor de sociale dienst. De Systeem I-rekening wordt afgesloten.

Aldus gedaan in zitting datum als boven.

Bij bevel:

(get.) Liesbeth Lambaerts
Algemeen directeur

(get.) Stijn Raeymaekers
Burgemeester-voorzitter

Voor eensluidend uittreksel:

Herenthout, 30 maart 2022

Liesbeth Lambaerts
Algemeen directeur

Stijn Raeymaekers
Burgemeester-voorzitter